

'עשר בשביל שתתעשר'

מעשר כספים

בגיליון שלפנינו נלמד את השיטות השונות, מה מקור הדין לתת מעשר כספים, האם הוא חיוב דאורייתא, או רק מדרבנן, או שהוא רק מנהג קדום שנהגו ישראל, עוד מימי האבות. וכן מה הרווח שמובטח לאדם שנותן מעשר כספים כדין.

אברהם יצחק ויעקב: המקור הקדום ביותר למושג של מעשר כספים הוא מהאבות הקדושים, כלשון הפסוק (בראשית פרק יד פסוק כ) וַיִּתֵּן לוֹ מֵעֶשֶׂר מְכַל, שאברהם אבינו נתן משלל המלחמה, עשירית למלכי צדק, מפני שהיה כהן לקל עליון. וכן בהבטחת יעקב אבינו בבריתו מעשו אחיו ולכתו לחרן, **נאמר** (בראשית פרק כח פסוק כב) וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֶשֶׂר אֶעֱשְׂרֶנּוּ לָךְ: **בפרקי דרבי אליעזר** (פרק כז, פרק לג) אברהם התחיל ראשון לעשר בעולם, וגם יצחק הפריש מעשר כספים לעניים.

1. מקור הדין

דאורייתא: במעשר תבואה **נאמר** (דברים פרק יד פסוק כב) עֶשֶׂר תִּעְשֹׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זְרַעְךָ, ודרשו **בגמ'** (תענית דף ט.) עֶשֶׂר תִּעְשֹׂר - עֶשֶׂר בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְעַשֵּׂר. וכתבו **תוס'** (ד"ה עשר) ב**שם הספרי** (דברים פרשת ראה פסקא קה),

אין לי אלא תבואת זרען שחייב במעשר, ריבית ופרקמטיא וכל דבר שמרויח בו מנין תלמוד לומר את כל. והיינו שהמילה 'כל' באה לרבות כל דבר שמרויח בו שיפריש ממנו מעשר.

האור זרוע (צדקה יג), **והשער אפרים** (סימן פד), מביאים את הפסוק עשר תעשר שהוא המקור למעשר כספים, וכתב **החתם סופר** (יו"ד סימן רלב) בדעת **המהרי"ל** דחיוב הפרשת מעשר כספים לעניים הוא ממש דאורייתא. ודומה לחיוב של מעשר עני **כנאמר** (דברים פרק יד פסוק כח) מְקַצֶּה

משיב כהלכה

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! (ההגרלה על דעת רבני המכון)

הפרס השבוע: 100 ₪

שאלה: האם מותר לקנות 'כרטיס הגרלה' מכספי מעשר כספים? ואם זכה בהגרלה, למי שייך המתנה?

צד היתר לקנות מכספי מעשר כרטיס הגרלה, כיון שהמפריש רשאי לקבל 'טובת הנאה' מכספי מעשר כספים, וזכות הכניסה הוא בגדר 'טובת הנאה', והוצאות ההגרלה הם כמו שאר ההוצאות של ההתרמות. צד האיסור, הרי חלק מהתרומה הולך להגרלה, נמצא שעושה 'ביזנס' עם כספי מעשר?

אם זכה, האם הכסף שייך לצדקה, שכספי הצדקה הרויחו וזכו בגורל, או שהכסף שייך לתורם, שהכסף הלך לצדקה, וההגרלה היא רק תמריץ לתרום?

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחת האפשרויות הבאות:

- בטלפון 02-5377085 שלוחה 4
- בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות' בכל רחבי הארץ, קופת 'עומק הפשוט'
- תיבת 'עומק הפשוט' בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים
- בפקס מספר 1532-6507823
- במייל 5047867@gmail.com

שם הזוכה בהגרלת הגיליון הקודם (216) על סך 100 ₪ האברך החשוב הרב משה ערבליך שליט"א כולל הרב ישראלי בני ברק

המדור השבוע נודב לעילוי נשמת הגאון החסיד רבי אהרן הלל בן רבי חיים מיכל לוי צ"ל נלב"ע י"ד אייר תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לזכרון עולם בהיכל ד'

זכות הופעת הגיליון הונצח לעילוי נשמת הגאון הגדול

רבי מאיר בן רבי שלמה ברנדסדורפר צ"ל חבר הבד"ץ ובעל שו"ת 'קנה בושם' נלב"ע כ' אייר תשס"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

לתרומות והנצחות

חייג עכשיו 02-5377085

שלוחה 8

2. להלכה

מצות צדקה: ברמב"ם ובשו"ע לא נפסק החיוב של מעשר כספים, להפריש כל הכנסותיו גם כאשר לא קיימי עניים לפניו, אלא כתבו זאת בגדרי מצות צדקה, וכפי שמבואר **ברמב"ם** הלכות מתנות עניים (פרק ז הלכה ה) **ובשו"ע** הלכות צדקה (סימן רמט סעיף א), שאם בא עני ומבקש מחסורו, ואין ידו משגת לתת לו הרבה, יתן כהשגת ידו, עד חמישית מנכסיו - מצוה מן המובחר, אחד מעשרה בנכסיו - מידה בינונית, פחות מכאן - עין רעה, ולעולם לא ימנע עצמו משלישית השקל בשנה, וכל הנותן פחות מזה לא קיים מצוה.

[וכבר הזכיר הרמ"א (יורה דעה הלכות תרומות ומעשרות סימן שלא סעיף קמו) שהשו"ע השמיט דיני מעשר עני, ואפשר שסמך על מה שכתב בהלכות צדקה, ועוד שהעתיק את דברי הרמב"ם כלשונם].

מנהג ישראל: גם הרמ"א (בהלכות ריבית יו"ד סימן קעז סעיף כב, ובהלכות צדקה סימן רנו סעיף ו) שמזכיר ענין מעשר כספים לא כותב על כך לשון חיוב, ונקט לשון 'במקום שנהגו לתת מעשר מרווח המעות'. משמע שאינו חיוב, אלא מנהג טוב שהתקבל בישראל בהרבה מקומות.

וזו לשון החפץ חיים בספרו **אהבת חסד** (חלק ב פרק יח ובהערה), והפרשת מעשר הוא ענין גדול כמו שכתוב בתענית דף ט' וכו', עכ"ל. הרי שאין חובה כי אם ענין גדול. **ובשו"ת אגרות משה** (אבן העזר חלק ג סימן מג), כתב בזה הלשון - ומכל מקום ליכא חיוב עליה אף מדרבנן, אלא הוא ממעלות הגדולות שרוצים חכמים שיעשו כן כל אדם, אבל אינו עבריין כשלא מפריש מעשר לצדקה אם נותן שלישיית השקל לשנה, אם לא כשהעני בקש ממנו לפרנסו, שאז עובר על הלאוין דלא תִאֶמֶץ וְלֹא תִקְפֹּץ (דברים פרק טו פסוק ז) ועל העשה דִּפְתַח תִּפְתַּח (דברים פרק טו), אף שנתן שלישיית השקל.

חיוב מדין צדקה: הגר"א מוילנא (באגרת עלים לתרופה) כותב לבני ביתו בזה הלשון - שלמען השם תפריש את החומש כאשר צויתך ולא תפחות כאשר הזהרתך, כי בפחות מזה עוברים כל רגע על כמה לאוין ועשין [היינו הלאו דלא תִאֶמֶץ וְלֹא תִקְפֹּץ (דברים פרק טו פסוק ז), ועשה דִּפְתַח תִּפְתַּח אֶת יְדֶךָ לוֹ (דברים פרק טו פסוק ח), נְתוֹן תִּתֶּן (דברים פרק טו פסוק י), וְכִי יִמּוֹךְ אֶחֱיָךְ וְגו' (ויקרא כה לה), וְחִי אֶחֱיָךְ עִמָּךְ (ויקרא כה לו)] ושקול כאילו כפר בתורה הקדושה חס ושלום, עכ"ל. וכן הביא באהבת חסד (חלק ב סוף פרק

שְׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת כָּל מַעְשֵׁר תְּבוּאָתְךָ בְּשָׁנָה הַהוּא וְהִנַּחְתָּ בְּשַׁעְרֶיךָ. וכתב החינוך (מצוה תעד), שמפסוק זה המקור לחיוב מעשר עני, שנותן עשירית מהפירות לעני.

הברכי יוסף (יו"ד סימן רמט ס"ק ג) כותב שלא נמצא בספרי לפנינו, אבל אנו ניקום אהימנותיהו דהתוס'. וציין שם בהערות על ברכי יוסף, **לספרי זוטא** (פרשת נשא פרק ה פסוק י), שדורש מהפסוק (במדבר פרק ה פסוק י) וְאִישׁ אֶת קֶדְשׁוֹ לוֹ יִהְיֶה, שצריך לתת מעשר מכספו בהמתו ושלמיו.

בביאור הגר"א (יו"ד סימן רמט ס"ק ב), ציין מקור לחיוב מעשר כספים, את דברי הספרי שהובאו בתוס', והמקור לשיעור של עשירית וחומש, ציין לדברי **המרדכי** (בבא קמא פרק הגוזל ומאכיל רמז קצב, ובהגהות בבא בתרא פרק ראשון רמז תרנט) בשם **הירושלמי** (פאה פרק א הלכה א, כתובות פרק ד הלכה ח) שדרש מהפסוק (משלי פרק ג פסוק ט) כִּפֹּד אֶת ה' מִהוֹנֶךָ וּמִרְאֵשִׁית כָּל תְּבוּאָתְךָ.

דרבנן: הנודע ביהודה (יו"ד קמא סימן עג) ועוד אחרונים כתבו, שחיוב נתינת מעשר כספים הוא רק מדרבנן, והט"ז (יו"ד סימן שלא ס"ק לב) תמה על דברי חמיו הב"ח (יו"ד סימן שלא) מדוע כתב שמעשר כספים הוא רק מנהג, הרי מבואר בפוסקים שמעשר כספים הוא חיוב גמור, ודומה למעשר עני. וביאר החוות יאיר (סימן רכד), שבאמת חיוב מעשר כספים הוא רק מדרבנן, ולא קשה מהספרי, כי הדימוי בפסוק למעשר עני הוא רק אסמכתא מדרבנן.

מנהג: המהר"ם מרוטנבורג (שו"ת סימן עד), והב"ח (יו"ד סימן שלא) ועוד הרבה אחרונים סוברים, שמעשר כספים אין חיובו לא מן התורה ולא מדרבנן, אלא מנהג שנהגו ישראל. וכתב היעב"ץ (שו"ת שאלת יעב"ץ חלק א סימן ו) שהוא בגדר מידת חסידות שיש לו עיקר ממנהג אבותינו.

החוות יאיר (סימן רכד) תמה על דברי הב"ח, מכח דברי הספרי המובא בתוס', שלפחות רואים בתוס' שזה דרבנן, והתבטא על כך 'הב"ח נשבר ואנחנו נמלטנו'. (לשון הפסוק בתהלים פרק קכד פסוק ז הִפַּח נִשְׁבָּר וְאֲנַחְנוּ נִמְלַטְנוּ).

ובשו"ת שבות יעקב (חלק ב סימן פה), יישב שיטת הב"ח שאין חיוב לתת מעשר כספים, ודרשת הספרי הוא רק אסמכתא, והב"ח לא חשש לדברי הספרי, כיון שאינו מפורש בש"ס שלנו, והוכיח כן מכך שהשמיטו הפוסקים הראשונים דין מעשר כספים לעניים, הרי שאין חיוב מדינא אפילו מדרבנן לתת מעשר כספים, ולכן לא נהגו כן בכל המקומות, וגם הרמב"ם והשו"ע שהזכירו לתת מעשר במידה בינונית, סיימו שלפחות לא ימנע משלישית השקל לשנה, משמע שאין המעשר חובה מן הדין. ומעשר עני נוהג רק בשלישית ושישית, ולא מסתבר שמעשר כספים יהיה חמור יותר ממעשר עני שיתחייב לתת תמיד, והרי 'כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון'.

אֶחֱיָךְ וְגו' (ויקרא כה לה), וְחִי אֶחֱיָךְ עִמָּךְ (ויקרא כה לו)] ושקול כאילו כפר בתורה הקדושה חס ושלום, עכ"ל. וכן הביא באהבת חסד (חלק ב סוף פרק

אסור לנסות את ד', **שנאמר** (דברים פרק ו פסוק טז) לא תנסו את ה'. חוץ מתרומות ומעשרות שמותר לנסות את ה', **שנאמר** (מלאכי פרק ג פסוק י) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבקות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די, מאי עד בלי די? עד שיבלו שפתותיכם מלומר די.

ומבואר **בתוס'** (ד"ה עשר) בשם **המדרש** (ילקוט רמז תתצב, תנחומא פרשת ראה אות י) כשם שהנותן מעשר משדהו מתעשר, כך מי שאינו נותן מעשר משדהו נעשה עני, כמעשה שהיה באדם שלא נתן מעשר ונשאר רק עם עשירית מיבולו, ונדרש **מהפסוק** (דברים פרק יד פסוק כב) היצא השדה שנה שנה, אם לא תעשר שך כהוגן, לא יהיה לך אלא היוצא מן השדה.

מעשר כספים: משמעות **התוס'** (ד"ה עשר) שהבטחת העושר הוא גם במעשר כספים, וכן כתב בפירוש **האור זרוע** (חלק א הלכות צדקה סימן יג) בזה הלשון - למדנו שמצוה לאדם לעשר את ממונו, וכל מה שמרבה במעשרות מרבה בעושר. וכן מבואר **בטור** (יו"ד סימן רמז) שהדבר בדוק ומנוסה כי בשביל הצדקה שנותן לא יחסר לו אלא אדרבה תוסיף לו עושר וכבוד. וכן נפסק **בשו"ע** (יו"ד סימן רמז סעיף ד) שהבטחת העושר אינה רק במעשר תבואה, אלא גם במעשר כספים.

ברמ"א (יו"ד סימן רמז סעיף ד) נפסק שמותר לנסות את ה' במעשר כספים, ונחלקו האם מותר לנסות את ה' גם בשאר צדקה. **בפתחי תשובה** (יו"ד סימן רמז ס"ק ב) הביא שיטת הפוסקים שאסור לנסות את ה' במעשר כספים, ורק במעשר תבואה הותר לנסות את ה', והוכיח **באהבת חסד** (חלק ב פרק יח סעיף א בהערה) שאינו כן אלא גם במעשר כספים מותר לנסות את ה'.

והוסיף שם **באהבת חסד**, שגם אם מעשר כספים רק דרבנן או מנהג בעלמא בכל זאת שייך ההבטחה שיתעשר. וכעין זה כתב **החזו"א** (שביעית סימן יח סק"ד) לגבי הברכה בשמירת יובל, שגם בבית שני ואחרי החורבן מובטח הברכה, למרות שהחיוב בזמן הזה הוא רק מדרבנן. ונחלק על **הסמ"ע** (ח"מ סימן סז ס"ק ב) שאין הברכה מובטחת אלא בזמן שיובל מן התורה.

חומש: **הגר"ח מוולאזין** (כתר ראש הלכות צדקה ומעשר אות קכג) מעיד ששמע מרבו **הגר"א מוילנא** זצ"ל שכל השומר מעשר מובטח שלא יבוא לידי היזק כלל, ורק השומר חומש מובטח שיתעשר. והלואי וכל ישראל היו נותנים חומש והיה מתקיים בהם **הפסוק**

(דברים פרק טו פסוק ד) אָפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֶבְיוֹן. והביא שם **במקורות וביאורים** (על כתר ראש אות ב), שהדרשה עשר תעשר, היינו שתי

יט ובהערה שם), את שיטת הגר"א, שאם יודע שיש בעיר אלמנות ויתומים שאין להם מושיע, מחויב מדינא להפריש עד חומש מנכסיו, בתנאי שידו משגת ליתן שיעור זה, אבל אין מחויב לדחוק את עצמו לכך, רק מצד מצוה.

אין חיוב מדין צדקה: צריך להבין, מה הפשט בדעת הסוברים שאין חיוב מעשר כספים והוא רק מנהג טוב, הרי לכאורה כיום קיימי עניים לפניך, שבכל בית כנסת יש כיום כמה עניים שמבקשים צדקה, ויודע שיש עניים מרודים בעיר, ומדוע לא יתחייב לתת עשירית או חומש מנכסיו, מדין צדקה ולא מדין מעשר? ואולי אינו נקרא 'עניים לפניך', ועוד יש ללמד זכות על פי **הגמ'** (כתובות דף סח.) בואו ונחזיק טובה לרמאים, שאלמלא הן היינו חוטאים בכל יום, **שנאמר** (דברים פרק טו פסוק ט) וְקָרָא עֲלֶיךָ אֶל ה' וְהָיָה בָּךְ חֵטָא, וכיון שמצוי רמאים, שוב אין עובר על החיוב מצד גדרי צדקה.

3. נדרי מצוה

בלי נדר: כתבו **בשאלת יעב"ץ** (חלק א סימן ו), **ובשו"ת שבות יעקב** (חלק ב סימן פה), שאם כבר נהג לעשות כך להפריש מעשר מכספו, הדבר נחשב כנדר ולא יכול להפסיק את מנהגו.

גם החפץ חיים בספרו **אהבת חסד** (חלק ב פרק יח), כאשר כותב על מצות מעשר כספים, מונה מספר תנאים להתנות כשמתחיל לנהוג להפריש מעשר כספים, בכדי לסלק את כל הפקפוקים. הראשון לכל, טוב שיתנה בתחילת קבלת המעשר כספים שיהיה בלי נדר, שאם מחמת סיבה לא ימשיך בהנהגתו, שלא יכשל בעון נדרים.

[כוונתו, מאחר שמעשר כספים הוא הנהגה טובה, אם נהג כן שלש פעמים, או פעם אחת על דעת לנהוג כן לעולם, ויתכן אפילו רק כשהחליט במחשבה לתת בקביעות מעשר כספים, הוא בחשש נדרי מצוה].

אם לא אמר בלי נדר, ורוצה להפסיק לתת מעשר כספים, דעת **הגר"ר שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל (מנחת שלמה קמא סימן צא אות כ, הליכות שלמה ראש השנה פרק א הערה 37) לכתחילה יעשה התרת נדרים, אך מעיקר הדין יכול לסמוך על הגילוי דעת בערב ראש השנה, שכל הנהגה טובה שעושה הוא בלי נדר.

דבר חידוש חידש **הגר"מ פאנעט** זצ"ל אבד"ק דעש (שו"ת משפט צדק), שעיקר מעשר כספים נתקן בארץ ישראל, כי האסמכתא מהפסוק כל תבואת זרעך, אינו עדיף מגוף הפסוק שחיובו רק בארץ ישראל. וכן מחלק **בשו"ת רבי טיאה ווייל** (סימן ס), שבארץ ישראל מעשר כספים דאורייתא, ובחו"ל מעשר כספים רק מדרבנן. מאידך **ביד שאול** (סימן רמט) וכן נקט **בשו"ת מנחת יצחק** (חלק י סימן פה), דעיקר תקנת מעשר כספים היתה לצורך עניי חו"ל, שאין נוהג בחו"ל מעשר תבואה, ולכן תיקנו מעשר כספים שגם לעניי חו"ל יהיה פרנסה ברווח.

4. עשר בשביל שתתעשר

מעשר תבואה: הנותן מעשר תבואה מתעשר, כמו שדרשו **בגמ'** (תענית דף ט). על **הפסוק** (דברים פרק יד פסוק כב) עֵשֶׂר תִּעְשֹׂר - עשר בשביל שתתעשר. בכל דבר

עדכוני הלכה

גזבר נאמן, מתעשר ומחכים!

טעם הדבר שצדקה מעשרת, מבאר הג"ר שמעון יהודה שקופ זצ"ל (בהקדמה לספרו 'שערי ישר') שכל מתנה שאדם מקבל משמים, האדם כגזבר לחלק עבור כל הראויים לקבל. ולכן אמרו חז"ל עשר בשביל לתעשר, כשם שהממונה על אוצרות המלך באוצר קטן, אם ישמור תפקידו כראוי, יתמנה לגזבר על אוצר גדול ועצום, כך גם באוצרות כסף וזהב שקיבל מהשמים, אם מעשר כראוי וממלא תפקיד הגזברות כהוגן, שמפריש לעניים את חלקם, ומחלקם כדין התורה, יתעשר ויתמנה לגזבר על אוצר גדול ועצום למעלה למעלה.

לפי זה מחדש רבי שמעון, שגם בשפע של קניני החכמה לאיש שחננו העליון יתברך, איזה יתרון חכמה, אינו לעצמו אלא גם זה כגזבר לחלק למי שראוי לקבל, וללמד למי שראוי ללמוד, ואם ישמור תפקידו כראוי יזכה לברכה עשר בשביל שתתעשר, כמו שאמרו בגמ' (תענית דף ז). ומתלמידי יותר מכולם, שמלבד הענין הטבעי שבזה, יזכה לברכה משום מעשר הרוחני שנתן. והעיד על עצמו שכל ימיו היה מעשר מזמנו לשומעי לקחו, בכמה ישיבות, ולכן זכה לברכה בסגולת עשר תעשר, יותר מכשרונותיו ומעשיו.

עשירות דהיינו חומש, והעשירות נרמזה בתעשר השני האמור בכתוב (שתתעשר), דהיינו כשיתן חומש יתעשר. אבל אם נותן רק עשירית אין הבטחה על עשירות, כי אם שלא יבוא לידי היזק.

ודאי יתעשר: כתב הפרישה (יו"ד סימן רמז) טעם הדבר שמותר לנסות את ה', לפי שאין כאן ניסיון, שבודאי הקדוש ברוך הוא מעשיר אותנו, כמו שאמרו (תענית ט א) עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר וכו'. הסבר מופלא כתב בספר החינוך (פרשת ואתחנן מצוה תכד) בזה הלשון, והטעם בזו כענין שכתוב (משלי פרק יט פסוק יז), מְלִיָּה ה' חוֹנֵן דָּל,

כלומר, שהודיענו האל ברוך הוא כי בפרנסונו משרתי ביתו במעשר נמצא התועלת והברכה בממוננו על כל פנים, ולא יעכב זה שום דבר חטא ועון.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. מקור הדין: לדעת האור זרוע חיוב מעשר כספים מדאורייתא דכתיב עֶשֶׂר תַּעֲשֹׂר אֶת כָּל. לדעת הט"ז החיוב רק מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא. דעת הרמ"א וכך הכריע להלכה באהבת חסד, שאין חיוב לתת מעשר כספים, והוא מנהג טוב שנהגו בכמה מקומות. לדעת רבי טיאה וויל בארץ ישראל דאורייתא ובחז"ל דרבנן. לדעת היד שאול וכן הכריע המנחת יצחק, אדרבה עיקר התקנה לצורך חו"ל שאין נוהג שם מעשר תבואה.
- ב. צדקה: אם בא עני לפניו ומבקש מחסרו, חייב ליתן לו כהשגת ידו. עד חמישית מנכסיו - מצוה מן המובחר, אחד מעשרה בנכסיו - מידה בינונית, פחות מכאן - עין רעה, ולעולם לא ימנע עצמו משלישית השקל בשנה, וכל הנותן פחות מזה לא קיים מצוה. בואו ונחזיק טובה לרמאים, שאלמלא הן היינו חוטאים בכל יום.
- ג. בלי נדר: כתב באהבת חסד, יתנה מראש שנותן מעשר כספים בלי נדר, שאם ירצה להפסיק לא יהיה לו חשש נדר. אם נהג במעשר כספים ורוצה להפסיק, כתב בהליכות שלמה לכתחילה יעשה התרת נדרים, אך מעיקר הדין יכול לסמוך על הגילוי דעת בערב ראש השנה שכל הנהגה טובה שעושה הוא בלי נדר.
- ד. מעשר תבואה: הנותן מעשר תבואה כדין מתעשר, ומי שאינו נותן מעשר כדין נעשה עני. בכל דבר אסור לנסות את ד', חוץ מתרומות ומעשרות, שמותר לנסות את ד' להפריש על מנת שיתעשר, כי בודאי יתעשר ולא יעכב עליו החטא.
- ה. מעשר כספים: גם במעשר כספים נאמר הכלל של עשר בשביל שתתעשר. נפסק ברמ"א שמותר לנסות את ה' במעשר כספים, ובצדקה מחלוקת האם מותר לנסות את ה'. והפתחי תשובה הביא שיטות שאין לנסות את ה' רק במעשר תבואה. לדעת הגר"א הנותן מעשר מובטח שלא יארע לו נזק, והנותן חומש מובטח שיתעשר.
- ו. מעשר חכמה: חידש הג"ר שמעון שקופ שגם בכל מתנת שמים כמו חכם גדול, כאשר נותן מזמנו וחכמתו לאחרים, מובטח שיתרבה אצלו החכמה למעלה מהשגתו.

נושא הגיליון הבא:

האם מותר לקנות כרטיסי הגרלה מכספי מעשר?

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה. אפשר לתרום עבור הוצאת הגליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גליון שבועי
שיעורים וימי עיון
מוקד למענה הלכתי
בירורי הלכה אקטואליים
קו הילכתא
חוברות הדרכה

מוקד הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי

קו הילכתא

02-5377-085

5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...